

Sedat Ergin

Uzun bir zaman darbe davalarıyla yaşamaya hazır olalım

17 Temmuz 2020

Dünkü yazımız genel hatlarıyla 15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili davaların birinci derece mahkemelerdeki seyrini değerlendiriyordu. Buna göre, açılan toplam 289 darbe davasından 275'i sonuçlanmış, kalan 14'ünde yargılama süreci devam etmekteydi.

Bu tabloda yola çıkarak, kalan 14 davanın önümüzdeki dönemde sonuçlanmasıyla birlikte, topun artık önce 'istinaf' aşamasında bölge adliye mahkemeleri ve ardından 'temyiz' aşamasında Yargıtay'ın sahasında olduğunu vurgulamıştık.

Aslında daha şimdiden istinaf ve temyiz aşamalarında belli bir mesafenin kat edildiğini belirtmeliyiz. Aldığımız bilgilere göre, Yargıtay'a intikal etmiş olan 193 dolayında dosya var. Bundan, birinci derece mahkemelerde kapanmış olan 275 dosyadan 193'ünün, yani yüzde 70'inin bölge adliye mahkemelerindeki istinaf sürecini tamamlamış olduğunu anlıyoruz.

İSTİNAF VE TEMYİZDEN SONRA GÖREVE DÖNEN TUĞGENERAL

İstinaf aşamasındaki kararlar nasıl seyrediyor? Muhtelif kategorilerde örnekler verebiliriz. Bu çerçevede mahkemelerden gelen mahkûmiyet kararlarını ayrıntılı gerekçelerle bozan istinaf kararlarına rastlanabiliyor.

Çarpıcı bir örnek 15 Temmuz'da Tokat Jandarma Bölge Komutanı olarak görev yapan Tuğgeneral **Adnan Arslan**'ın durumudur. FETÖ'cü darbecilerin görevlendirme belgelerinde giyabında 'Tokat Sıkıyönetim Komutanı' olarak gösterilen Tuğgeneral **Arslan**, Tokat Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 2017 Ekim ayında örgüt üyesi olduğu gerekçesiyle 6 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırılmıştır. Ancak istinaf sürecinde Samsun'daki Bölge Adliye Mahkemesi, 2018 yılında görevlendirme belgesinin tek başına yeterli bir delil olamayacağı gerekçesiyle bu kararı bozmuştur.

Dosya temyiz edilince, Yargıtay 16. Ceza Dairesi, yine 2018'de Samsun istinaf mahkemesinin kararına katılmış ve Tuğgeneral **Arslan**'ın suçsuzluğu kesinleşmiştir. **Arslan**, OHAL Komisyonu'ndan kamu görevine dönebileceğine ilişkin karar aldıktan sonra üniformasını yeniden giyerek Jandarma Genel Komutanlığı'nda mesaiye başlamış, ancak üç ay kadar görev yapmasının ardından kendi isteğiyle emekliye ayrılmıştır.

YARGITAY MAHKÛMİYET KARARINI NASIL BOZDU

Farklı bir örneği 15 Temmuz'da Diyarbakır'da Yedinci Kolordu Komutanı olarak görev yapan ve darbecilerin görevlendirme belgesinde adının karşısına yine giyabında 'Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanı' yazılan Korgeneral **İbrahim Yılmaz**'ın durumundan gösterelim. **Yılmaz**, Diyarbakır'daki ağır ceza mahkemesi tarafından darbe faaliyetine yardımcı olduğu gerekçesiyle 12.5 yıl hapis cezasına çarptırılmıştır.

Bu örnekte verilen ceza istinaf aşamasında Gaziantep'teki bölge adliye mahkemesi tarafından iki paragraflık bir kararla onanmıştır. Buna karşılık Yargıtay 16. Ceza Dairesi, daha sonra istinaf aşamasında onanan bu mahkûmiyet kararı hakkında 2019 Mart ayında 'bozma' vermiştir.

Bir de istinaf mahkemelerinin birinci derecedeki yargılama aşamasında eksiklik görüp doğrudan yeniden yargılama yaptıkları uygulamalar var. Örneğin, Ege Ordu Komutanlığı darbe davasında, İzmir'deki bölge adliye mahkemesi geçen ocak ayında 71 sanık hakkındaki cezaları onarken, 66 sanık için yeniden yargılama kararı almıştı. İstinaf mahkemesi, iki hafta süreyle yargılama yaptıktan sonra ağır ceza mahkemesinin verdiği bütün mahkûmiyetleri aynen onanmıştır. Bu dosya Yargıtay'a intikal etmiştir.

YARGITAY SUÇ VASFINI FARKLI DEĞERLENDİRİYOR

Bu süreçler 15 Temmuz'da Ankara'da Kara Kuvvetleri Komutanlığı Eğitim Doktrin Komutanlığı'nda görevli Korgeneral **Metin İyidil**'in dosyasında çok daha farklı seyretmiştir. Ankara'daki ağır ceza mahkemesi 2018 yılında **İyidil**'i darbeye teşebbüs suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılmış, buna karşılık istinaf aşamasında Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Ceza Dairesi, geçen ocak ayında oybirliği ile **İyidil**'in beraati ve tahliyesine karar vermiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi Savcılığı'nın itirazı üzerine 21. Ceza Dairesi bu kararı bozup yeniden **İyidil**

hakkında tutuklama kararı çıkartmış, ardından Hâkim ve Savcılar Kurulu 20'nci Daire'nin üç üyesini de Ankara dışındaki illere göndermişti. Bu sırada, Cumhurbaşkanı **Recep Tayyip Erdoğan** kuvvetli ifadelerle **İyidil**'le ilgili beraat kararını eleştirmişti.

Yargıtay'ın bu konudaki tutumuna gelince... Yargıtay 16. Ceza Dairesi, 1 Temmuz'da aldığı bir kararla istinaf kararını bozmuş ayrıca bu dosyada suçun niteliğini hem ilk mahkeme hem de istinaf mahkemesinden farklı değerlendirmiştir. Yargıtay, **İyidil**'in fiilinin 'darbeye teşebbüs' değil, 'teşebbüse yardımcı olma' fiiline karşılık geldiğine kanaat getirmiştir. Birinci fiilin yaptırımı ağırlaştırılmış müebbet, diğerinin cezası ise 15 ile 20 yıl arasında hapis cezasıdır.

BÜTÜN YOLLAR 16. CEZA DAİRESİ'NE ÇIKIYOR

Görüleceği gibi, kararlar istinaf ve temyiz mekanizmaları arasında gidip geldiğinde farklı doğrultularda şekillenebiliyor. Ancak istinaf aşamasında kararlar hangi yönde alınırsa alınsın, son söz olarak bütün yollar Yargıtay 16'nci Ceza Dairesi'ne çıkıyor.

Darbe davalarının Yargıtay'daki seyrine baktığımızda, 16'nci Ceza Dairesi'nin istinaftan intikal eden 193 dosyadan 87'sini esastan değerlendirerek sonuca bağladığını görüyoruz. Daire bu dosyalarda A) 31 kararda onama,

B) 22 kararda bozma ve

C) 34 kararda sanıkların işledikleri suçların niteliklerine göre aynı dosya içinde hem onama hem bozma kararlarını birlikte vermiştir.

Kalan dosyaların bir bölümünün Yargıtay Savcılığı'nda incelenmekte, yani henüz tebliğname yazımı aşamasında olduğunu, bir bölümünün tebliğname sonrasında dairenin tetkik hâkimleri tarafından incelendiğini, bir bölümünün ise artık dairenin önünde karar aşamasına geldiğini söyleyebiliriz.

Ancak Genelkurmay Çatı, Kara Havacılık Komutanlığı gibi davalar istinaf sürecinde oldukları, Akıncı davası ise henüz birinci derece mahkemede devam ettiği için kamuoyunun da ilgisini çeken çok sanıklı büyük dosyalar henüz Yargıtay'ın gündemine girmiş değildir. Dolayısıyla, Yargıtay 16'nci Ceza Dairesi'nin iş yükünün bu dosyalarla birlikte önümüzdeki dönemde daha da artacağını söylemek mümkündür. Sonuçta, darbe davalarındaki yargılama süreçlerinde nihai durumun belli olacağı noktaya daha çok uzağız.

Bu da demektir ki, darbe davalarıyla daha uzun yıllar yaşamaya devam edeceğiz.

Burada önemli bir başlık, Yargıtay 16. Ceza Dairesi'nin aldığı kararlarda darbe fiilinin tanımlanmasına ilişkin hukuki kriterler üzerinde getirmekte olduğu içtihatlardır. Darbe davalarına yön vermekte olan bu içtihatları ayrıca değerlendireceğiz.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş